

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE VII

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- odczytuje teksty literackie, nieliterackie na poziomie dosłownym, rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: porównanie homeryckie, inwokację,
- rozróżnia gatunki epiki, liryki i dramatu, w tym: komedia, tragedia, fraszka, pieśń, tren, ballada,
- rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny, łączy wyrazy pokrewne,
- rozpoznaje imiesłów przymiotnikowy oraz przysłówkowy i odmiany,
- podejmuje próbę tworzenia wypowiedzi pisemnych w następujących formach gatunkowych: rozprawka, przemówienie, opowiadanie,
- przeprowadza proste wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego,
- wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym streszcza,
- potrafi pamięciowo opanować fragment wiersza.

OCENA DOSTATECZNA

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą:

oraz

- odczytuje teksty literackie, nieliterackie i inne teksty kultury na poziomie dosłownym, wyszukuje i przetwarza informacje, wyciąga wnioski na podstawie jednej przesłanki, czyta głośno, uwzględniając znaki interpunkcyjne,
- rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: porównanie homeryckie, inwokację, symbol, alegorię,
- zna pojęcie komizmu, ironii,
- rozróżnia gatunki epiki, liryki i dramatu, w tym: pamiętnik, komedia, fraszka, pieśń, tren, ballada, epopeja,
- wskazuje elementy dramatu,
- określa wartości etyczne i estetyczne poznawanych tekstów literackich i kulturowych,
- rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny; w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant; rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne,
- rozpoznaje imiesłów przymiotnikowy i przysłówkowy, i jego odmiany,
- rozróżnia wypowiedzenia złożone,
- tworzy wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: rozprawka, CV, przemówienie, opowiadanie; w wypowiedzi występują błędy kompozycyjne, językowe, ortograficzne i interpunkcyjne; niewłaściwa segmentacja tekstu,
- wykorzystuje środki retoryczne w redagowanej wypowiedzi argumentacyjnej,
- przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego,
- zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, uzasadniając własne zdanie,
- rozpoznaje środki perswazji i manipulacji w tekstach reklamowych,
- wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym streszcza,
- recytuje utwór literacki.

OCENA Dобра

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną:

oraz

- odczytuje teksty literackie, nieliterackie i inne teksty kultury nie tylko na poziomie dosłownym, ale także wyszukuje i przetwarza informacje, podejmuje próbę określania głównej myśli utworu, w zasadzie poprawnie analizuje i interpretuje tekst literacki oraz dzieła sztuki, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; czytając głośno, wyraziście, uwzględnia znaki interpunkcyjne, intonację,
- rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: neologizm, porównanie homeryckie, inwokację, symbol, alegorię,
- zna pojęcie komizmu, ironii, rozpoznaje je w tekstach,
- rozróżnia gatunki epiki, liryki i dramatu, w tym: pamiętnik, komedia, fraszka, pieśń, tren, ballada, epopeja i wymienia ich podstawowe cechy,
- wskazuje elementy dramatu,
- w interpretacji odwołuje się do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi,
- określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich, literackich i kulturowych,
- rozumie mechanizm upodobień fonetycznych,
- rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny; rozumie pojęcie podstawy słowotwórczej; w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant; określa rodzaj formantu, rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne, wskazuje rdzeń,
- rozpoznaje imiesłów przymiotnikowy i przysłówkowy, rozumie zasady tworzenia i odmiany,
- rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone,
- stosuje zasady dotyczące wyjątków od reguły polskiego akcentu,
- tworzy poprawne wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: recenzja, rozprawka, przemówienie, wywiad; w wypowiedzi występują błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne,
- funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę,
- przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego,
- zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie,
- rozpoznaje i rozróżnia środki perswazji i manipulacji w tekstach reklamowych, określa ich funkcje, wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym skraca, streszcza,
- recytuje utwór literacki, zwracając uwagę na intonację, interpunkcję.

OCENA BARDZO DOBRA

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą:

oraz

- odczytuje teksty literackie, nieliterackie i inne teksty kultury na poziomie dosłownym i przenośnym, dokonuje trafnej analizy i interpretacji; w interpretacji utworów literackich i dzieł sztuki wykorzystuje potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze;
- czytając głośno, wyraziście, przekazuje intencję tekstu, właściwie akcentuje wyrazy, wprowadza pauzę, stosuje odpowiednią intonację,
- rozpoznaje w tekście literackim podstawowe środki artystyczne: neologizm, porównanie homeryckie, inwokację, symbol, alegorię i objaśnia ich rolę,
- zna pojęcie komizmu i ironii, rozpoznaje je w tekstach oraz określa ich funkcje,

- rozróżnia gatunki epiki, liryki i dramatu, w tym: pamiętnik, komedia, tragedia, fraszka, pieśń, tren, ballada, i wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich,
- wskazuje elementy dramatu,
- określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji,
- w interpretacji odwołuje się do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji,
- określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich i kulturowych,
- znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków,
- rozumie mechanizm upodobień fonetycznych,
- rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny; rozumie pojęcie podstawy słowotwórczej; w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant; określa rodzaj formantu, wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, rozumie realne i słowotwórcze znaczenie wyrazu, rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne, wskazuje rdzeń,
- zna zasady tworzenia wyrazów złożonych, odróżnia ich typy,
- rozpoznaje imiesłów przymiotnikowy i przysłówkowy, rozumie zasady jego tworzenia i odmiany,
- rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone,
- rozumie i stosuje zasady dotyczące wyjątków od reguły polskiego akcentu,
- rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny, naukowy, publicystyczny,
- tworzy poprawne wypowiedzi ustne i pisemne w następujących formach gatunkowych: recenzja, rozprawka, przemówienie, wywiad; ma bogaty zasób słownictwa i potrafi go zastosować w swoich wypowiedziach, w wypowiedzi występują nieliczne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne,
- rozpoznaje manipulację językową i przeciwstawia jej zasady etyki wypowiedzi,
- wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym skraca, streszcza, rozbudowuje i parafrazuje,
- zna i prawidłowo stosuje w praktyce podstawowe zasady ortograficzne,
- recytuje utwór literacki w interpretacji zgodnej z jego tematem i stylem,
- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania.

OCENA CELUJĄCA

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą:

oraz

- posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami zarówno w rozwiązywaniu problemów teoretycznych, jak i praktycznych ujętych w programie nauczania oraz wynikających z podstawy programowej,
- kreatywnie, samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- tworzy bezbłędne wypowiedzi ustne i pisemne (pod względem treści, kompozycji, języka, ortografii, interpunkcji i układu graficznego) w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), recenzja, rozprawka, przemówienie, wywiad; ma bogaty zasób słownictwa i potrafi go zastosować w swoich wypowiedziach,
- jego wypowiedzi ustne, pisemne są bezbłędne, cechują się dojrzałością myślenia; nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości,

- korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalnych oraz słownika terminów literackich,
- podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych i pozaszkolnych.

OBOWIĄZKOWE FORMY WYPOWIEDZI PISEMNYCH

1. Opowiadanie twórcze i odtwórcze, zgodność z tematem, kompozycja, bogactwo językowe, poprawność.
2. Opis przedmiotu, postaci, sytuacji, krajobrazu, przeżyć, logiczny układ, stosowanie środków językowych.
3. Charakterystyka postaci (literackiej, rzeczywistej), wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, zachowanie, ocena.
4. Rozprawka, teza, argumenty(min.3), wnioski, trójdzielna kompozycja.
5. Streszczenie tekstu literackiego, popularnonaukowego, zwięzłość, logiczność.
6. List/e-mail oficjalny i prywatny, zwrot do adresata, podpis, układ graficzny.
7. Notatka w formie schematu, tabeli, mapy myśli, wypunktowania, przejrzystość, selekcja informacji.
8. Kartka z dziennika, pamiętnika, subiektywizm, refleksyjność, narracja pierwszoosobowa.
9. Przemówienie. Etapy przygotowywania przemówienia, środki retoryczne, pisanie i wygłaszanie przemówienia.
10. Recenzja, elementy recenzji, plan recenzji, selekcja informacji. Odróżnianie recenzji od sprawozdania.

CZYTANIE UTWORÓW LITERACKICH

Uczeń:

- Zna i rozumie teksty literackie wskazane w podstawie programowej (lektury obowiązkowe i uzupełniające).
- Rozpoznaje rodzaje literackie (liryka, epika, dramat).
- Określa cechy gatunkowe: powieść, nowela, opowiadanie, fantasy, science fiction, mit, bajka, ballada, fraszka, sonet, pieśń, tren, komedia, tragedia, dramat.
- Rozróżnia elementy świata przedstawionego w utworze epickim (czas, miejsce, bohaterowie, akcja, wątki, narrator, narracja pierwszoosobowa i trzecioosobowa).
- Analizuje utwór liryczny, wskazując podmiot liryczny, sytuację liryczną, nastrój, środki stylistyczne, rym żeński, męski, rym gramatyczny, rytm, wiersz sylabiczny).
- Rozpoznaje i nazywa: epitet, porównanie, przenośnię (metaforę), ożywienie, uosobienie, zdrobnienie, zgrubienie, neologizm, archaizm, aforyzm, apostrofę, pytanie retoryczne, wykrzyknienie, powtórzenie, anaforę, epiforę, ironię, paralelizm, alegorię, przypowieść (parabolę), symbol, synonim, antonim, wyraz wieloznaczny, homonim, kolokwializm.
- Interpretuje utwory literackie, uwzględniając konteksty: historyczny, biograficzny, kulturowy, społeczny.

GRAMATYKA

Uczeń:

- Rozpoznaje części mowy odmienne i nieodmienne.
- Odmienia części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek.
- Rozpoznaje i tworzy imiesłowy przymiotnikowe (czynne i bierne) oraz przysłówkowe (współczesne i uprzednie). Odróżnia imiesłowy od innych form czasownika.

- Rozpoznaje i nazywa części zdania: podmiot (gramatyczny, logiczny, domyślny, szeregowy), orzeczenie (czasownikowe i imienne), przydawka, dopełnienie, okolicznik (sposobu, celu, warunku, przyzwolenia, miejsca, czasu, przyczyny) oraz związki wyrazowe w zdaniu.
- Rozróżnia typy zdań: pojedyncze, równoważnik zdania, złożone współrzędnie (łączne, rozłączne, przeciwstawne i wynikowe) i podrzędnie (podmiotowe, orzecznikowe, okolicznikowe, dopełnieniowe, przydawkowe, imiesłowowy równoważnik zdania).
- Przekształca zdania – złożone w pojedyncze i odwrotnie.
- Zna budowę słowotwórczą wyrazów: rdzeń, przyrostek, przedrostek, formant i podstawa słowotwórczą. Tworzy rodzinę wyrazów, wyraz podstawowy, wyraz pochodny, wyrazy pokrewne. Parafraza słowotwórcza, wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo, przedrostki i przyrostki o trudnej pisowni. Skróty i skrótowce. Wyrazy złożone – złożenia, zestawienia, zrosty.
- Fonetyka - głoska, samogłoska, spółgłoska (miękka, twarda, dźwięczna, bezdźwięczna), głoska ustna i nosowa, upodobnienia pod względem dźwięczności (wsteczne, postępowe, międzywyrazowe, udźwięcznienie, ubezdźwięcznienie), sylaba, akcent i intonacja.

ORTOGRAFIA

Uczeń:

- Stosuje zasady pisowni wyrazów z ó, u, rz, ż, h, ch.
- Stosuje zasady pisowni wielką i małą literą.
- Zapisuje poprawnie „nie” z różnymi częściami mowy.
- Pisze poprawnie łączną i rozdzielną pisownię partykuły „by”.
- Poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne: kropkę, przecinek, znaki zapytania, wykrzyknienia, cudzysłów, myślnik, nawias.

OCENIANIE I SPOSOBY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI

- Odpowiedzi ustne na bieżąco, terminologia, analiza i interpretacja utworów literackich.
- Aktywność, udział w dyskusji, praca w grupach.
- Znajomość treści i problematyki przeczytanych lektur, testy z lektur.
- Wypracowania pisane samodzielnie.
- Recytacje utworów.
- Prace klasowe min. 2 w semestrze, dłuższe wypowiedzi pisemne, analiza i interpretacja tekstu. Uczniowie otrzymują trzy tematy do wyboru – piszą na jeden wybrany temat.
- Sprawdziany (gramatyka, ortografia).
- Kartkówki niezapowiedziane – 3 ostatnie tematy.

POPRAWA OCEN:

- Uczniowie nieobecni na pracy klasowej piszą ją na pierwszej lekcji po przyjściu do szkoły, a uczniowie po dłuższej nieobecności – w ciągu 2 tygodni. Prace klasowe sprawdzane są w ciągu 2 tygodni. Praca zawierać będzie krótką recenzję tłumaczącą ocenę i podkreślającą zalety pracy oraz informacje o elementach, które należy poprawić lub nad którymi jeszcze trzeba popracować.
- Sprawdziany wiadomości – są obowiązkowe, zapowiadane uczniom i wpisywane do dziennika z tygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdzane w ciągu 2 tygodni. Sprawdziany przeprowadzane są po omówieniu określonej partii materiału np. jednego działu lub po zrealizowaniu materiału w semestrze czy roku. Uczniowie znają zakres materiału przewidzianego do kontroli.
- Uczniowie nieobecni na sprawdzianie lub kartkówce piszą poprawę na pierwszej lekcji po przyjściu do szkoły, a uczniowie po dłuższej nieobecności – w ciągu 2 tygodni.
- Kartkówki – z trzech ostatnich tematów lekcji. Trwają 10-15 minut, są niezapowiadane, sprawdzane w ciągu 1 tygodnia.
- Poprawa sprawdzianów pisemnych jest obowiązkowa dla uczniów, którzy otrzymali ocenę niedostateczną, poprawa pozostałych ocen jest dobrowolna i musi się odbyć w ciągu dwóch tygodni od daty rozdania prac.
- Termin i formę poprawy ustala nauczyciel w porozumieniu z uczniami.
- Uczeń zgłasza chęć poprawy w dzień otrzymania informacji o ocenie.

Uczeń obowiązkowo prowadzi zeszyt przedmiotowy. Na lekcji posiada zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń i książkę (podręcznik lub lekturę).

Uczeń starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy i ćwiczenia oraz terminowo czyta zaplanowane lektury.

LEKTURY OBOWIĄZKOWE

Aleksander Fredro – Zemsta

Adam Mickiewicz – Dziady część II

Juliusz Słowacki – Balladyna

Ernest Hemingway, Stary człowiek i morze

Henryk Sienkiewicz, Latarni

Stefan Żeromski, Syzyfowe prace

Jan Kochanowski – wybrane fraszki, pieśni i treny

Opracowała Jolanta Grząbel - Sajkowska